

Turvallisuus ihmisten ja teknologioiden yhteisessä

Uuden asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian logossa on ihminen kämmenellä. Kuvio viestii turvasta ja huolenpidosta. Sosiaali- ja terveydenhuolto ei kuitenkaan ole vain inhimillistä hoivaa ja hoitoa. Myös lääkinälliset laitteet ja tietojärjestelmät kuuluvat arkeen. Digitaalisuuskin on jo täällä. Lääkkeistä harva tulee ajatelleeksi niiden olevan tarkkaan säädelyjä kemianteollisuuden tuotteita. Huipputeknologiaa nekin.

Laitteiden ja tietojärjestelmien turvallisuuspoikkeamista useimmat liittyvät käyttäjään. Teknologioiden yleistyessä näiden poikkeamien ehkäisyllä on huomattava merkitys turvallisuudelle. Osaaminen ja perehdytys tarvitsevat yhteiset kriteerit ja toimintamallit. Laiteturvallisuusverkosto on hyvä esimerkki jaetusta asiantuntijuudesta, jonka helmiä esiteltiin laiteturvallisuuskonferenssissa lokakuussa.

Lääkkeiden turvallisuuden eteen on tehty työtä jo vuosikymmenten ajan. Lääkehoidon tulee olla osoitetusti vaikuttava eikä se saa aiheuttaa suhteettomia haittoja. Lääkkeen matka ennen sen käyttöönottoa on hyvin dokumentoitu ja turvallisuusriskit ovat hallittuja. Kun vastuu lääkkeestä siirtyy terveydenhuollon ammattihenkilöille ja käyttäjälle, edessä on vaikeasti kontrolloitava, sudenkuoppia täynnä oleva lääkehoitoprosessi. Maailman terveysjärjestön potilasturvallisuuspäivän teemana ei suotta ollut Medication Safety (lääkitysturvallisuus).

Suomessa lääkehoidon turvallisuuden lisäämiseksi valmistellaan ohjausta riskilääkkeiden tunnistamisesta käytännössä.

Digitaalisten menetelmien käyttö ja etänä annettavat palvelut tarvitsevat kipeästi yhdessä sovitun laatu- ja turvallisuuskriteereitä sekä riskien arviointiin perustuvia turvallisuutta varmistavia toimintamalleja ja suojauksia. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian yksi tavoite on kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut. Osa väestöstä ei voi tai osaa käyttää näitä palvelumuotoja. Heille on turvattava mahdollisuus fyysisiin lähipalveluihin tai niin halutessaan opastusta ja neuvontaa uusien teknologioiden käyttöönottoon. Myös henkilöstön koulutusta tarvitaan.

Vaikka tänään olemme ammattihenkilöitä, huomenna osanamme voi olla potilaan rooli. Jokaisessa lehdessämme on tilaa palvelujen käyttäjän kokemukselle. Kun erilaisen palvelujen tarve kasvaa, avuksi voi tulla Case Manager – asiakaspäällikkö. Kansallisessa seminaarissa kuulumme, miten voimavaroja ja kustannuksia voidaan säästää, kun

asiakkaan monista tarpeista otetaan koppi ja huolehditaan oikean palvelun saamisesta ja sen jatkuvuudesta. Tässä yksi keino hallita sote-palvelujen kasvavia kustannuksia palvelunkäyttäjää hyödyttävällä tavalla ja turvallisuutta parantaen.

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelma hyvinvointialueiden tueksi on valmistumassa. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus tekee myös yhteenvedon ensimmäisestä strategiavuodesta. Monta uutta alkua on syntynyt, jotain saatu jo valmiiksi. Suuri joukko asiantuntijoita, päättäjiä, johtajia ja palveluja käyttäviä on kulkenut kanssamme pidemmän tai lyhemmän matkan. Kiitos jokaiselle!

Tuija Ikonen
johtaja

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Maksuton verkkolehti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille

ISSN 2737-3126 | **Julkaisija** Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus, Pohjanmaan hyvinvointialue | **Päätoimittaja** Tuija Ikonen

Toimituspäällikkö Ulla Kalliokoski | **Toimitusneuvosto** Tuija Ikonen, Ulla Kalliokoski, Saara Ketola, Tarja Pajunen, Mari Plukka,

Hanna Toiviainen | **Sähköposti** noharm@ovph.fi | **Ulkoasu ja taitto** Designer Helsinki | **Tilaa lehti** www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi

Kansikuva Mikko Lehtimäki